

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 17. De minore excommunicatione,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

CAPVT. XVII.

De minore excommunicatione.

S Y M M A R I V M.

- 140 Definitio minoris excommunicationis.
- 141 Ligatus minore excommunicatione peccat mortaliter suscipiendo quodcumq. Sacramentum.
- 142 Sacramenta ab ipso collata sortiuntur effectum, sed ipse peccat conferendo, non tamen mortaliter, nisi id faciat ex contemptu.
- 143 Peccat mortaliter dicens Missam, si eligatur ad beneficium, electio non censetur canonica, siue valida, difficultas est distinctione explicata.
- 144 Potest eligere, & exercere ea que sunt iurisdictionis.
- 145 Potest Ecclesia intrare, & in choro cum ceteris canere. Nec illicitum est cum eo communicare.
- 146 Non incurrit excommunicationem minorem per quodcumq. peccatum mortale.
- 147 Minor excommunicatio imponi potest ob peccatum veniale, & quis possit eam imponere.
- 148 Minor excommunicatio incurritur tantum communicatione cum excommunicato nominatim denunciato, aut notorio Clerici percussore.
- 149 Quomodo poterit Ecclesia ad illos duos casus talem poenam restringere.
- 150 Talem restrictionem non esse factam in fauorem excommunicari. Quid prosit aliis fidelibus.
- 151 A minore excommunicatione absolueri potest, qui a maiore.
- 152 Sententia Nauarri, quod quilibet Sacerdos absolueri possit a minore excommunicatione: contraria est communis.
- 153 De potestate absoluedi ab excommunicatione facta in cap. Nuper, De sentent. excommunic.
- 154 Nauarri opinio teneri potest in praxi, & quid ex parte excommunicati absolutio a minori excommunicatione requiratur.
- 155 De modo absoluedi ab excommunicatione minore, notanda.

MINOR excommunicatio dupliciter dicitur; vno modo generaliter de omnia, qua restringitur maior ad aliquam tantum partem eorum que pertinent ad externam fidelium communionem; quo modo excommunicatio minor dicitur ea, qua in cap. Episcopi, 11. quest. 3. communicatione aliorum Episcoporum priuatur is Episcopus, qui innocentes, aut minimis ex causis culpabiles excommunicauerit. Altero modo specialiter minor excommunicatio dicitur de ea que excludit tantum a participatione passiuia Sacramentorum. De qua sola hic agitur, quoniam habet quendam que non intelliguntur intellectis illis que de maiore excommunicatione dicta sunt; sicut intelliguntur ea que ad ceteras excommunicationes minores pertinent: quandoquidem non alia differentia separantur ab excommunicatione maiore, quam quod ex respectu tantum certarum personarum, priuatur iis quibus ipsa maior excommunicatio priuat respectu omnium fidelium. De qua re Vgolinus De censuris tab. 3. cap. 7. De ea autem que specialiter dicitur minor excommunicatio, tria pro iudicio de peccatis docenda occurrunt: primo, quid sit: secundo, quomodo incurratur: tertio, quomodo tollatur.

Quid sit minor excommunicatio.

SECTIO I.

CVM omnis priuatio ex forma, qua proxime priuatur, cognoscatur: ad explicandam propriam rationem minoris excommunicationis, de qua agimus; videndum est cuius rei ipsa sit priuatio. Communis ergo consensus est sacrorum Canonum sanctione, excommunicatum minore excommunicatione priuari proxime sola Sacramentorum (omnium intellige, excepto Baptismo, ante quem suscepiunt nulla censura Ecclesiastica incurritur) participatione passiuia, iuxta cap. Si celebret, De Clerico excommunic. & cap. Si quem, De sentent. excommunic. Quocirca propria ratio illius plene explicatur trita definitione, qua dicitur censura

Ecclesiastica separans fidelem a passiuia Sacramentorum participatione.

Cui definitioni congruenter hęc statui possunt. Primo, excommunicatum minore excommunicatione peccare mortaliter ingeredo se passiuę participationi alicuius Sacramenti; quod expresse tradunt Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vlt. sub finem, & Couar. ad cap. Alma mater, par. 1. §. 8. nu. 2. vbi eius rei hanc rationem adfert, quod is faciat contra speciale preceptum datum in re graui, vrpote quę taliter excommunicati prohibentur Sacramenta percipere. Reicite; sententiam Hostiensis, & Innoc. exflimantium excommunicatum minore excommunicatione celebrantem, ideo peccare mortaliter, quod celebret in peccato mortali constitutus. Non enim potest esse illa ratio, cum minor excommunicatio incurratur etiam ob peccatum veniale, vt propter communicationem cum communicato in humanis: puta in colloquijs, mensa, &c. quę de se non sunt materia grauis, qualis requiritur ad mortale.

Secundo statui potest, Sacramenta collata ab excommunicato minore excommunicatione, sortiri effectum suum, vt v. g. valere absolutionem ab ipso collatam, etiam si (quidquid in contrarium dicat Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 24.) conferendo peccet, vt aperte constat ex cap. Si celebrat, De Clerico excommunic. in quo sic habetur. Peccat autem (de excommunicato minore excommunicatione loquitur) conferendo Ecclesiastica Sacramenta, sed ab eo collata non carent effectu, cum non videatur a collatione, sed a participatione Sacramentorum, quę in sola perceptione consistit, remota. Quod peccatum, quamuis Syluest. Excommunicatio 4. num. 1. putet esse mortale; melior tamen est Soti sententia in 4. distinct. 22. q. 2. art. 3. non longe a princip. atque aliorum quorum meminit Couarruias loco cit. tantum esse veniale. Non enim aliunde ratio ea peccati prouenit, quam ex veniali quadam (inquit Sotus) irreuerentia, siue ex quadam indecentia, quę in eo cernitur, quod is qui non potest Sacramenta suscipere, illa communicet alijs. Quod si loqueretur Syluester de tali collatione, quatenus potest ex contemptu Ecclesiasticę disciplinę fieri, recte sentiret. Tunc enim est peccatum mortale, cum ob illud possit excommunicatio ferri, ex memorato Cap. Si celebrat, in fine.

Tertio, statui potest excommunicatum minori excommunicatione celebrando Missam peccare mortaliter; cum id facere non possit absque participatione passiuia Eucharistię, a qua suspensus est: etiam si inde non incurrat in irregularitatem, prout habetur ex initio eiusdem cap. Si celebrat.

Quarto, statui potest, cum ille qui eligitur ad beneficium, consequenter eligatur ad aliquam receptionem Sacramentorum, prout notatur in eo ipso cap. Si celebrat, excommunicatum minore excommunicatione, quia arceatur ab omnium Sacramentorum receptione, vt dictum est, non eligi canonice ad beneficium Ecclesiasticum. Id quod attingunt Sylu. Excommunic. 4. num. 4. Sotus loco supra citato, & Couar. in memorato §. 8. num. 3. Vbi & disputat; num si talis electio fiat, ea valeat: atque illatis pro vtraque parte auctoribus, statuit non valere, irritamq. esse. Sed sententia contraria Felini ad cap. Dilecti, num. 3. De exceptionib. & Richar. in 4. distinct. 18. art. 7. quest. 4. quos Suarez sequitur tomo 5. in 3. partem disput. 24. quest. 2. num. 21. non caret probabilitate, ob conformitatem quam habet cum verbis dicti cap. Si celebrat: vbi tantum scienter facta electio dicitur irritanda.

Ad id vero quod glossa ad idem cap. habet, ignorantiam non reddere illum ad hoc habilem, vt eligi possit; respondeo, illum non esse inhabilem, nisi vt per canonem redditur inhabilis. Predictus canon autem loquitur tantum de ijs qui scienter eliguntur: neque poenę sunt interpretatione extendendę, sed potius restringendę, iuxta cap. Poenę, De poenit. distinct. prima. Atque quod dicitur de electione, vt videre est apud Vgolinum tab. 3. cap. 6. §. 3. similiter de collatione beneficij dicendum est. Vnde & de vtraque auctores indifferenter loquuntur.

Quinto, statui potest excommunicatum minore excommunicatione posse eligere, & exercere ea que sunt iurisdictionis: quod

141.

142.

143.

144.

ais: quod expresserunt Syllu. Excommunicatio 4. nu. 3. Sot. in 4. dist. 22. quæst. 2. art. 3. Nauar. cap. 27. num. 74. & habetur ex cit. cap. Si celebrat. Ratioq; est, quo talia in ipso excommunicato nullo modo ordinentur ad susceptionem Sacramentorum, ideoq; prohibitione perceptionis Sacramentorum, non sunt censens a consequenter prohiberi. Quare non male sentit Nauar. loco cit. cum non peccare absoluoendo ab excommunicatione, siue maiore, siue minore: cum talis absolutio sit actus solus iurisdictionis Ecclesiasticæ, à qua non suspenditur.

145. Sexto, statui potest excommunicatum minore excommunicatione posse absque vlla culpa intrare Ecclesiam, audire Missam, suscipere pacem, & panem benedictum, interesse diuinis officiis, imo illa in choro cū cæteris dicere: dummodo non recipiat Sacramenta. Ita tenent Palud. in 4. dist. 18. quæst. 6. art. 3. Syllu. Excommunicatio 4. num. 4. sub finem. D. Anton. 3. part. tit. 25. cap. 2. §. 1. sub finem. Nauar. loco cit. Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 8. num. 2. Et ratio est, quia Ecclesia illum priuando participatione Sacramentorum, non priuat participatione generalium precum, quæ fiunt in templo. Deinde quantumuis oculus pacis, & panis benedictus successerint in locum sacræ communionis, à qua excommunicatus minore excommunicatione, ardetur, non sunt tamen sacra communio: & vt recte ait Paludan. ideo successerunt, vt qui indigni essent ipsa sacra communione, saltem ad illa admitterentur.

Postremo statui potest, cum excommunicatus minore excommunicatione non priuetur cœtu fidelium, nō modo non incurri excommunicationem committendo cum illo, sed neque committi peccatum. Quod vtrumque Syluester expressit in verbo Excommunicatio 5. initio.

Quomodo incurrat minor excommunicatio.

SECTIO II.

146. GABRIEL in 4. dist. 18. quæst. 2. lit. B. in fine, & Angelus in verbo Excommunicatio 4. existimant propter quodcumque peccatum mortale excommunicationem minorem incurri: quia homo per illud se indignum reddit sacra Eucharistiæ, reliquorumque Sacramentorum receptione. Sed eam sententiam recte Sotus refutat in 5. dist. 22. quæst. 1. art. 1. col. 4. quia excommunicatio non inducit quamcumq; indignitatem suscipiendi Sacramenta, sed illam quæ ab Ecclesiastica sententia prouenit. Quantumuis autem ille qui se per peccatum mortale diuina gratia priuauit, ob deformitatem peccati reddiderit se diuina lege indignum perceptione Sacramentorum: nihilominus tamen non censetur proprie excommunicatus, donec per Ecclesiasticam sententiam ab eadem perceptione arceatur. Hacq; de causa, quantumuis minore excommunicatione irretitus, per contritionem respiciens constituitur in gratia Dei; non ante tamen, quam ab eadem excommunicatione fuerit absolutus, dignus est Sacramentorum perceptione.

147. VT AUTEM docemus quomodo incurrat. Primo obseruandum est, eam imponi posse non solum ob peccatum mortale, sed etiam ob veniale: nempe ob communicationem cum excommunicato in alloquio, mētia, aliisque humanis, in quibus non cernitur Dei irreuerentia, aut proximi, vel sui lesio notabilis. Quod si quis opponat videri graue, vt pro veniali culpa fidelis priuetur participatione Sacramentorum, quæ bonum est maximum. Respondet Sotus in 4. dist. 22. q. 1. art. 2. col. 3. Sacramentorum perceptionem non esse quouis tempore necessariam, minoremque excommunicationem posse tolli facillime: ita vt fidelis minus puniatur hac priuatione, quam cum per maiorem excommunicationem priuetur publicis Ecclesiæ precibus, quæ sunt continua, & perennia vitæ spiritalis subsidia. Obseruandum est secundo, non aliam excommunicationem minorem, quam à iure, esse in vfu: etiam si possit quoque ab homine ferri, prout multis auctoribus citatis habet Vgolinus De censuris tabul. 3. cap. 1. in principio. Vbi etiam docet, eum tantum hominem posse illam ferre qui potest maiorem: quia illa, vt hæc, requirit iurisdictionem fori contentiosi: qua quoniam simplex Parochus caret, negandus est, quicquid aliqui contraxerint, ean-

dem ferre posse. Qua de re ipse Vgolinus plenius consequenter in §. 1. num. 2.

148. Obseruandum est tertio, plura quidem à D. Anton. 3. parte, tit. 25. cap. 2. §. 1. & à Syllu. in verbo Excommunicatio 4. n. 2. referri peccata ob quæ à iure incurritur excommunicatio minor: sed sequendum esse quod indicant Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vltimo, ver. Excommunicatio minor. & Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 25. & 35. cum dicunt in Ecclesia vnum obtinuisse, vt ea nō incurrat nisi ob participationem cum excommunicato maiore excommunicatione denunciato, aut cum notorio Clerico percussore: ad eos enim duos casus poena minoris excommunicationis (cui per cap. Cum excommunicato, n. quæst. 3. generaliter subicitur participans cum excommunicato maiore excommunicatione) restricta est in Concil. Constantiensi sub Martino V. Cuius decretum non reperitur quidem in acta eiusdem Concilij: refertur tamen à D. Anton. in 3. parte, tit. 25. cap. 3. vbi & ostendit editum fuisse in eodem Concilio, & à Martino quinto confirmatum in perpetuum. Refertur quoque plurimi alij, quorum meminit Couar. ad cap. Alma mater, 1. part. §. 2. num. 7.

149. DE QVA restrictione, antequam ad sequentia veniamus, quædam annotanda sunt. Primum est, ei non repugnare quod dicitur, Ecclesiam non posse dispensare in iure diuino. Nam vt obseruat Sotus in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 1. & post ipsum Vgolinus De censuris, tab. 1. cap. 2. initio: licet potestas excommunicandi sit de iure diuino, quia instituta est à Christo; effectus tamen potestatis, nimirum priuare hominem hoc, vel illo bono, vt participatione Sacramentorum, aut cōmunibus precibus, aut humana conseruatione, tantum est de iure Ecclesiastico: quia cū Christus non definerit, vel formam, vel effectum excommunicationis, reliquit arbitrio Ecclesiæ ea de re statuere. Quamquam tamen postquam Ecclesia sic interpretata est eam suam potestatem, vt hac v-tendo statueret priuare excommunicatum participatione certorum bonorum, ille iis iure diuino priuatus censeri debet hoc nomine, quod priuatio eiusmodi habeat fundamentum in institutione Christi, à quo accepit Ecclesiæ excommunicandi potestatem. Sicq; verum est quod Couar. ad c. Alma mater, par. 1. §. 1. n. 1. & 2. contendit communionem cum excommunicato prohibitam esse iure diuino. Si enim aliter accipiat, vix explicari potest quomodo valida sit restrictio de qua agimus, Concilij Constantiensis.

150. Secundum est, non esse institutam eam restrictionem in fauorem excommunicatorum, sed aliorum fidelium: quod Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 35. notat, vt & Couar. in citata 1. par. §. 2. num. 11. ex Concilio Basiliensi, in quo inuolutioni constitutionis memoratæ Concilij Constantiensis verba hæc subiunguntur: Per hoc tamen huiusmodi excommunicatos, suspensos, interdictos, seu prohibitos non intēdit, supple. Synodus, in aliquo releuare, nec eis quomodolibet suffragari. Idem quoque patet ex principio eiusdem constitutionis, in quo satis indicatur, cum facta esse dicitur in gratiam nō contumacium, quales sunt qui excommunicantur, sed timoratarū conscientiarum; sic enim incipit: Ad euitandum scandala, & multa pericula, quæ conscientis timoratis cōtingere possint, Christi fidelibus tenore præsentium misericorditer indulgemus, &c. Vnde Couar. colligit quod excommunicatus etiam ante denunciationem teneatur eodem modo abstinere ab iis quæ interdicta sunt excommunicatis, quo tenebatur ante illam constitutionem. Intellige ex Nauar. in citat. nu. 35. siue is manifestus sit, siue occultus, quia in iis quæ tendunt in fauorem excommunicati, non est inter occultum & manifestum differentia, prout habet Panorm. ad cap. Postulasti, num. 4. De Clerico excommunicato. Colligi etiam potest excommunicatum non magis cum altero excommunicato communicare posse, quam poterat ante factam eam de qua agimus, restrictionem.

151. Tertium est, hanc restrictionem, vt notat Sotus in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 4. in eo prodesse fidelibus, quod extra duos casus exceptos, ex participatione cum excommunicatis, siue in diuinis, siue in humanis, non modo non incurrat minor excommunicatio, sed nec peccatum committatur. Id quod facile est deducere ex his verbis memoratæ constitutionis Concilij Constantiensis. Tenore præsentium misericorditer indul-

ter indulgemus, quod nemo deinceps a communione alicuius, in Sacramentorum administratione, vel receptione, aut aliis quibuscumque diuinis, vel extra illa, prae textu cuiuscumque sententiae, ac censurae Ecclesiae, a iure vel ab homine generaliter promulgatae, teneatur abstinere, vel aliquem vitare, vel Ecclesiasticum interdictionem seruare, nisi, &c.

Quartum est, duplicem haberi tenorem eiusdem constitutionis, qua facta est proposita restrictio. Qua de re quantum videbatur ad institutum nostrum sufficere, iam tractatum est in lib. I. cap. 9. sect. posteriore, & in seq. cap. 10.

Quomodo tollatur minor excommunicatio.

SECTIO III.

AD huius rei cognitionem duo docenda sunt; alterum, quis absolueri possit a minori excommunicatione: alterum, quis modus sit ab absolueri.

Quod attinet ad prius, constat ex cap. Nuper, De sentent. excommunicationis; ab excommunicatione minore lata a iure, posse absolueri non modo Episcopum, sed etiam Parochum. Quod Couar. tanquam communem sententiam Canonistarum ad idem cap. & Scholasticorum in 4. distinctio. ne 18. proponit ad cap. Alma mater, 1. par. §. 12. 6. Dixi lata a iure, quia si ab homine ferretur (quod non est in usu, ut iam ante monuimus) ab ea absolueri posset tantum is qui eam tulisset, aut ipsius successor, vel superior (nisi forte esset casus necessitatis) prout habent Richar. in 4. dist. 18. art. 9. quest. 3. & Gabr. eadem dist. quest. 3. dubio penultimo.

SED DIFFICULTAS EST, an ab ea quae est a iure, possit absolueri quilibet Sacerdos, etiam ille qui talis excommunicati Parochus non est? Nauar. enim in Enchir. cap. 27. num. 25. & 19. itemq. ad cap. Placet, De penit. dist. 6. num. 25. existimat quemlibet Sacerdotem simplicem posse absolueri ab excommunicatione minore, sicut potest absolueri a peccatis venialibus non habentem mortalia: siquidem, vt Caier. notat in verbo Excommunicatio, cap. vlt. sub fin. ex eo, quod poenitens habet solum peccata venialia confitenda, consequenter habet potestatem subiiciendi se cuiilibet Sacerdoti, cum nulli de illis confiteri teneatur. Sententia autem communis est in contrarium, de qualitate Vgolinus tab. 3. cap. 4. In eo vero fundatur, quod minor excommunicatio sit censura Ecclesiastica, cuius vt impositio, sic & ablatio, actus est iuridicus; atque adeo requiritur Ecclesiasticam iurisdictionem fori contentiosum; quae Praelatorum, non aliorum Sacerdotum, nisi ex commissione: quae non inuenitur facta ad absolueri a minore excommunicatione illis omnibus qui tantummodo veniale possunt sacramentaliter absolueri.

Nam in cap. Nuper, §. In secundo, De sentent. excommunic. in quo maxime censeri potest illa sententia fundari, sermo est aperte de Episcopo, & de proprio Sacerdote, seu Parocho, cui simul cum Episcopo sit vid. potestas absolueri ab excommunicatione a iure, quum huius auctor sibi non reseruauerit. Quod aduerte locum habere non tantum in habente dignitatem adiunctam animarum cura, sed etiam in Parocho simplici, etiam eo qui nondum sit Sacerdos. Qua de re Vgolinus in eod. cap. 4. §. 2. Et ratio est, quia hic quoque vere habet populum proprium. Nec obicit potest. quod non quadret in eum appellatio proprii Sacerdotis: quia etsi nondum sit, debet tamen ex obligatione non multo post Sacerdos esse. Ceteris autem Sacerdotibus talis potestas non inest nisi eis committatur a Papa, vel ab Episcopo, vel a Parocho, qui etiam habet eam ordinariam, vt potest a iure annexam officio ipsius. Pro quo faciunt quae idem Vgolinus persequitur in sequenti §. 3. & 4. Adde ex eodem consequenter in §. cum in memorato cap. Nuper, de propriis tantum Sacerdotibus mentio habeatur, Parochum non posse a minori excommunicatione absolueri Parochianum alterius Parochiae, sed tantum suae, nisi ex commissione; sicut nec posset simplex Sacerdos.

Ad illud autem quod pro Nauarri opinione attulimus; respondendum est, non sequi, vt si quis potestatem habeat absolueri a peccatis venialibus, habeat pariter absolueri ab excommunicatione minore incurra ob peccatum veniale. Nam diuersa sunt vincula peccati venialis, & minoris excommunicationis, propter ipsum imposita: diuersa quoque absolueri potestatem requirunt: vinculum enim peccati re-

quirit necessario potestatem ordinis, non item potestatem iurisdictionis in foro contentioso: contra vero excommunicationis vinculum necessario requirit hanc potestatem posteriorem, non item illam priorem.

Verumtamen quia minor quoque excommunicatio impedimentum est absolutionis sacramentalis, consentaneum est, existimare Ecclesiam, quae confessionem venialium relinquit adeo liberam, concedere Confessariis indifferenter potestatem requisitam ad eorundem peccatorum absolutionem debitam. Dicitur autem potest. cap. Nuper, De sentent. excommunic. esse intelligendum de excommunicatione maiore, quae incurritur tantum ob peccatum mortale: cuius absolutio solis propriis Sacerdotibus concessa est. Quocirca ad vitandas anxietates, quibus vexari possunt conscientiae timoratae, non renuerim sequi in praxi ipsius Nauarri tanti Doctoris sententiam: cui fauet communis usus, quo absolutioni a peccatis praemittitur absolutio ab excommunicatione quod inepte facerent simplices Sacerdotes audientes habentem solum venialia, si ne quidem ab excommunicatione minore possent absolueri. Ceterum ex parte excommunicati, absolutio minoris excommunicationis vt annotat Sotus in 4. dist. 2. q. 2. art. 3. c. l. 4. nihil aliud exigit quam vt ipse proponat obedire Ecclesiae, abstinendo a peccato, quod annexam habet talem excommunicationem.

Quod attinet ad posterius: hoc est, ad modum absolueri ab excommunicatione: nota primo ex Sylu. Absolutio 3. num. 1. & 5. non debere eam dari sub conditione actus futuri: puta dicendo: Absoluo te, si hoc vel illud praestiteris: quia talis conditio suspedit actum, & illum facit sine effectu. Nota secundo, ex eodem in eod. num. 5. in ea absolutione solemnes caeremonias non adhiberi, id est, nec verberari excommunicatum, nec dici preces, nec cautionem iuratoriam peti: sed solum confessionem: addo vt ad illius modum necessarium, id est, sine quo non fit, & quo seruato valida est absolutio, sufficiant haec nuda verba: Absoluo te ab excommunicatione, aut relaxo tibi excommunicationem, aut alia aequivalentia, prolata cum intentione absolueri. Imo, vt ait Sotus in 4. dist. 22. q. 1. art. 1. sub finem, potest simul dari absolutio ab excommunicatione, & a peccatis dicendo: Ego te absoluo ab excommunicatione, & a peccatis. Ad bene esse vero, & solemnitatem quandam illius haec verba ex eodem Syluest. Absol. 6. num. 6. dicimus esse accommodata: Ego te absoluo a vinculo minoris excommunicationis quam incurristi propter participationem cum excommunicato maiore excommunicatione nominatim denunciato, aut cum notorio peccatore Clerici, & restituo te Sacramentis Ecclesiae. Quod si quis pluries eandem incurrit, dicendum erit, quam toties incurristi. Si vero casus incertus occurrat in quo dubium sit, an talem excommunicationem poenitens incurrit, conditionaliter debet dari absolutio, vt fit cum dicitur: Absoluo te a vinculo excommunicationis in quantum possum, & indiges.

TRACTATUS II.

De suspensione.

Vthores de suspensione tractantes referunt Henricum lib. 13. suae summae cap. 31. in initio, & Alphons. a Vivaldo in initio tractatus quem de ea instituit in 2. parte candelabri aurei. Quibus accedere merito nominandi Vgolinus De censuris tabula 4. Suarez tomo 5. ad 3. partem D. Thoma disput. 25. & sex sequentibus. Dicemus autem primo De nomine & definitione suspensionis, 2. De multiplici illius diuisione, 3. De causis, 4. De effectu, 5. De illius interruptione, & cessatione, 6. De depositione & degradatione, cum quibus eam habet affinitatem, vt nonnunquam inter se confundantur, prout notat Syluest. in verbo Degradatio, sub initium, 7.

De casibus in quibus suspensio incurritur.

CAPVT XVIII.

De nomine & definitione suspensionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Modi varij quibus suspensio accipitur in iure.
- 2 Quomodo conueniant & differant excommunicatio suspensio, & interdictum.
- 3 Definitio suspensionis, prout est huius loci propria; & qua colligantur ex eo quod sit censura Ecclesiastica.
- 4 Explicatio eius quod dicitur, eam esse Ecclesiasticam personam.
- 5 Imponitur tantum ob culpam propriam.

Non suspensio (quod relatum ad mores significat prohibitionem potestatis ab usu sui officij) variis modis in iure sumi obseruatur. Primo quidem, vt ex communi Doctorum sententia Nauar. habet in Enchir. cap. 27. nu. 151. latissime, vt extendatur etiam ad officia non Ecclesiastica; quod sunt agendi causas in foro, promouendi ad Magisterium, vel Doctoratum, Notariatum, & similia; quæ latitudo quanta sit, videri potest in glossa ad Clementinam Cupientes, verbo *Suspensio*. De pœnis. Deinde sumi paulo angustius, vt ad sola quidem officia Ecclesiastica se extendat; sed completur eas etiam suspensiones ab usu Ecclesiastici officij, quæ sine vilo peccato contrahuntur; quales sunt contractæ ob senectutem lepram, debilitatem, aut aliam infirmitatem, prout loco citato Nauar. attigit, cap. Tua nos, cap. De Recl. tribus, cap. finali, De Clerico aegrotante, & cap. i. eod. tit. in 6. Tertio adhuc magis anguste, vt extendat se ad solas suspensiones ab usu officij Ecclesiastici, quæ contractæ sunt ob culpam; ita tamen vt amplectatur tam eas quibus Ecclesiasticus suspenditur, quoad alios tantum, quam eas, quibus vel quoad se tantum, vel quoad se simul, & quoad alios. Quam varietatem suspensionum refert & confirmat glossa ad cap. fin. De cohabit. Cleric. & mulierum. verbo *Quoad seipsum*; vbi ait suspensum quoad alios tantum dici, verbi gratia, Clericum existentem in ciuitate interdicta propter aliquod peccatum ciuium. Ibi enim existens celebrare non potest; non quidem ratione sui, quia alibi posset; sed solum ratione talium ciuium, quibus interdictum est diuinis. Suspensum vero quoad se tantum, & non quoad alios, dici omnem Ecclesiasticum existentem in peccato mortali, quia quamdiu ipsum non pœnitit peccati, nullo modo celebrare potest quin peccet mortaliter; sed alij non prohibentur ipsum celebrantem audire, iuxta textum expressum in citato cap. finali. Quarto, angustius adhuc, vt excludat eas suspensiones quæ tantum sunt quoad alios; completur vero omnes eas, quibus Ecclesiasticus ob culpam suam priuatur usu officij Ecclesiasticorum. Qua ratione nomen suspensionis extenditur ad excommunicationem & interdictum.

Vbi aduerte excommunicationem, suspensionem & interdictum posse versari in eadem re, sed diuersa tamen ratione; cum enim conueniant in hoc, quod sint censura, id est, pœnæ quibus fideles ob aliquam culpam priuantur bonis Ecclesiæ; hæcque bona spectari possunt tum secundum se, & prout sunt absolute bona Ecclesiæ; tum vt fideles in eis inter se communicant, tum demum, vt eorum exercitium, siue in conferendo, siue in recipiendo est Ecclesiasticum: in illis spectatis primo modo, versari potest interdictum; secundum vero modo excommunicatio; & tertio suspensio proprie dicta. Quæ adhuc sumitur tum generaliter, vt completur deponitionem & degradationem (quam acceptione attigit D. Anton. 3. par. tit. 27. cap. 4. vers. *Videtur autem*) tum specialiter, vt eisdem excludat. Hæcque de muni acceptio est huius loci propria.

Secundum quam suspensio definitur Ecclesiastica censura, qua personæ Ecclesiasticæ, ob suam culpam prohibetur vsus sui officij, vel beneficij Ecclesiastici in totum, vel ex parte; in certum tempus, vel in perpetuum. In qua definitione prima particula, hoc est, Ecclesiastica censura, (quemadmodum in memorato num. 151. Nauar. interpretatur) significat suspensionem esse pœnam quæ inferri non potest nisi ab habente Ecclesiasticam iurisdictionem in foro exteriori. Vnde colliges primo, quod si Episcopus suspensionis sententiam fe-

rat in Clericum non sibi subditum, eam nullo modo ligare. Secundo, si Confessarius in foro pœnitentia, Clerico confitenti prohibeat vsus sui ordinis, talem suspensionem non esse istius rationis, nec censuram Ecclesiasticam, cum ex hypothesis, non inferatur ab habente iurisdictionem in foro exteriori. Atque adeo (vt expressit glossa ad cap. Is qui, De sentent. excommunic. in 6. verbo *In iure*) si ille contra Confessarij prohibitionem celebraret, etiam si grauitur delinqueret, non incurreret in irregularitatem cui subiiciuntur illi, qui exercent ordinis actum, a quo per censuram Ecclesiasticam suspensi sunt.

Secunda vero particula, qua prohibetur personæ Ecclesiasticæ, ex eodem Nauar. excludit quascumque prohibitiones factas, siue personis non Ecclesiasticis, siue etiam Ecclesiasticis, sed non de iis quæ ad eas spectant, prout Ecclesiasticæ sunt: nam suspensio de qua agimus, tantum ab Ecclesiastico officio, vel beneficio, vel ab vtroque simul: vt autem Ecclesiasticum officium, sic & Ecclesiasticum beneficium proprium est Ecclesiasticæ personæ, quatenus Ecclesiastica est. Videri potest Suarez tom. 5. in 3. partem D. Thomæ, disput. 26. sect. 3. num. 9. 10. & 11.

Separat quoque censuram hanc ab excommunicatione & interdicto, quibus non modo Ecclesiastici, sed etiam laici affici possunt. Ideo autem in hac definitione ponitur potius nomen Ecclesiasticæ personæ, quam Clerici (prout notat Henriquez lib. 13. cap. 31. §. 2.) quod regularis quoque non Clericus, siue vir, siue fœmina, huic censuræ subiiciatur, cum ab officio suo priuati suspensio dicitur. Imo, & ad laicum potest extendi per accidens; nempe quatenus contingit ipsum ex Ecclesiæ priuilegio habere officium Ecclesiasticum; quale est nominandi beneficium, in eo, cui ab Ecclesiâ concessum est ius patronatus.

Tertia porro particula, ob suam culpam, excludit, ex eodem Nauar. prohibitiones quæ sunt ob senectutem, vel infirmitatem, aliamve causam quæ vacantem; separatq; hanc censuram ab irregularitate, quæ impedit quidem in Clerico exercitium ordinis; non tamen sicut suspensio, prout ipsum est quoddam officium Ecclesiasticum; sed prout est quidam cultus diuinus; in quo prohibendo ratio habetur, non modo peccati; sed etiam indecentiæ. Vnde fit, vt non semper ob culpam, sed interdum ob actionem etiam bonam subiiciatur quis irregularitati; veluti Index qui vt iustitiam tueatur, nocentes afficit extremo supplicio. Reliqua demum pars indicat propriam rationem suspensionis per ea quibus priuatur; simulq; varias eiusdem species insinuat; de quibus in cap. sequenti dicendo, tradentur sufficienter ea quæ ad illius explicationem pertinent.

CAP. XIX.

De multiplici diuisione suspensionis.

S V M M A R I V M.

- 6 Magna ex parte suspensio eadem ratione diuiditur quæ excommunicatio.
- 7 Diuisio in maiorem & minorem non habet in ea locum, sicut habet in excommunicatione.
- 8 Duas alias habet, quæ non cadunt in excommunicationem.
- 9 Documentum de suspensione ab officio.
- 10 Difficultas de eadem; an si fiat simpliciter ab officio, censenda sit esse & a beneficio.
- 11 Quid videatur de ea tenendum.
- 12 Simpliciter suspensus ab officio, a quocumq; officio Clericali intelligitur suspensus.
- 13 Suspensus tantum ab actibus ordinis; vel tantum ab actibus iurisdictionis.
- 14 Suspensus a diuinis, & suspensus ab ingressu Ecclesiæ.
- 15 Suspensus ab ordine inferiori, suspendi a superiori, non contra; quomodo dicitur beat. intelligi.
- 16 Suspensus (etiam simpliciter) ab usu ordinum, non impeditur Sacramenta sumere, nec psallere in choro, nec concipiari.
- 17 Suspensus a Pontificalibus.
- 18 Suspensus a beneficio.
- 19 Quatenus is possit aliquid sibi ex fructibus beneficij accipere.